

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10— K.
Félévre . . . 5— K.
Negyedévre . . . 2-50 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

A szerkesztésért felelős: Sándory Mihály. Főszerkesztő: Dr. Novák Albert. — Megjelenik vasárnap reggel.

HIRDETMÉNYEK DIJA:
1 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 30 fill.

Nyitttér
soronként 50 fillér.

Hirdetéseket a kiadóhivata
vesz fel.

Vagyonadó vagy hadikölcsön.

Pénzügyi és gazdasági helyzetünket a világháború óta legsúlyosabban a bankkőzön nyomja. Ezidőszerint 21 milliárd értékű papírpénz kering közösen az országban, mely összegből azonban 16 milliárd az ausztriai kormányt terheli, míg a magyar kormány számlájára a jegybanknál csak 5 milliárd esik.

De ezt az öt milliárdot vissza kell fizetnünk mielőbb. Mert egy az, hogy tartozunk vele; más az, hogy további hitelünk érdekében a jegybank konszolidálása sürgősen szükségessé vált, s e célból bankadósságunk visszatérítése halaszthatatlan. A legnyomatékosabb érv ez akció mellett mégis az, hogy a mostani bankjegyáradat pénzünk értékére is hátrányosan hat vissza: a magyar pénz vásárló ereje lecsökkent s az áruk rémes arányokban megrágtak.

Két módja van az öt milliárdnyi bankadósság rendezésének. Egyik a hadikölcsön, mely a háborús évek alatt hét hasonló műveletnél teljesen bevált, mert közel 12 milliárd banktartozásnak járadékadóssággá való átváltozását eredményezte. A VIII-ik magyar hadikölcsönrel is arra törekszik kormányunk, hogy a hátralékban maradt 5 milliárd bankjegy adósságot konvertálja 5 $\frac{1}{2}$ %-ot hozó járadékkölcsönre.

Másik mód az volna, ha a törvényhozás felhatalmazásával, illetve külön ad-hoc törvény alapján egyszer kivetendő nagy vagyonadóban találjuk meg bankjegyadósságunk kiegyenlítéséhez a fedezetet.

Tudja a pénzügyi kormány, hogy a vagyon érzékeny megadóztatása, illetőleg a vagyon egy részének (10—25% erejéig) igénybevétele nehéz elhatározással jár. A nemzeti tőkének ilyen redukciója a nemzeti jövedelmet s a népességben az adóképeséget fogná érzékenyen csökkenteni. Nem is akarja a magyar kormány ezt az utat választani, s csak végső esetben tőkélne el erre magát, ha elkerülhetetlen súlyos körülmények miatt volna kénytelen vele.

Minden attól függ, mennyi lesz a nyolcadik magyar hadikölcsön pénzügyi eredménye!

A hadikölcsönjegyzés is, a vagyonadó is, egyazon célnak szolgáló eszköz. A feladata az, hogy a bankjegy-influenciót mihamarabb megszüntessük, mert a mostani állapot tarthatatlan. Pénzbőségünk növekvő és pénzünk értékének csökkent irányba egész közgazdaságunkra veszélyes s államháztartásunk egyensúlyát, sőt társadalmunk rendjét is fenyegeti.

A magyar kormány szivesebben nyúl a bevált enyhébb eszközökhöz: a hadikölcsönhöz s azzal is sürgősen orvosolja a bajokat, ha a kölcsönjegyzések elég kiadások lesznek hozzá. De végső esetben nem zárkozhat el a szigorubb módszertől: az egyszeri nagy vagyonadó kivetése elől, ha a hadikölcsönök elégtelensége s az orvoslás halaszthatatlan sürgőssége miatt kényszerítve lesz rá.

Közönségünkön áll, hogy tömeges

hadikölcsönjegyzéssel a magyar pénzügyi kormány rendelkezésére bocsássa most azt az öt milliárdot, amiből visszafizethető a jegybanknál fennálló függő adósság s ennyi bankóval kevesebb lesz piacunk forgalmában, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a kormány, hogy vagyonadó formájában elvegye azt az összeget, amit ma 5 $\frac{1}{2}$ % kamatjára ajánlásával kölcsön gyanánt kér a haza lakosságától.

Jegyezzünk ezért hadikölcsönt mentül többen, mentül többet!

A mi ROVÁS-unk.

Kereskedelemügyi miniszteri adomány. A kereskedelemügyi miniszter Vákár Lajos eszteredai lakos, papirkereskedő és nyomdatulajdonosnak, a Csiki Lapok című újság kiadójának I. osztályú éves vasuti szabadjegyet adományozott.

E nemes tett ugyan önmagát dicséri, mégis meg nem állhatjuk, hogy elismerésünket ne nyilvánítsuk felette.

Vákár P. Arthur dr. a Csikvármegye című újság szerkesztéséért van felmentve. Feltehetjük tehát, hogy a vezércikket ő szerkeszti. — A legutóbbi nyilvános szám vezércikkében dühöng, káromkodik, átkozódik, a Tisza kiveit nem tűrheti. Az Est, a 8 Órai Újság és Tisza híveinek be kell venni a fogát! Mint jó Károlyi pártitól stilszerűbb lett volna, ha azt írta volna, hogy „ki kell lépni a belet!”

Milyen kár ennyi nemes tüzért, hogy itthon lobog el! Mit nyelhetne ez az erős ember a hucetén, mennyi itálának verhetné be a fogát és hány szenegetűnek téphetné ki a beleit!

De hát miért is haragszik voltaképpen? Ugy tünteti fel a doigot, mintha azért haragudna, mert a főispán személyét belevonták a vitába. Ezért kár dühöngeni. Fogadni mernék, hogy a főispán az ő védelméből nem kér. Ha nekünk nem hiszi, kérjen őszinte feleletet a főispáni hivatalban. De ő nem is azért dühöng, hanem azért az ártatlan tréfáért, amellyel egy „Rovás”-unkban piócahoz hasonlítottuk, amely a főispáni tekintélyt elszívja.

Kérelem az erdélyi királyi biztoshoz.

Különböző lapokban Vákár P. Arthur dr. sugalmazására mindégyre olyan közlemények jelennek meg, hogy Ugron Gábor dr. Erdély királybiztosa Erdély rekonstrukciója körül Vákárnak fontosabb szerepet szánt.

Ezen közlemények nem keltenek örömet a mi vidékünkön, sőt lehangoltságot okoznak, mert a közönség Vákár P. Arthur dr. személye és működése iránt bizalmatlansággal viseltetik.

A bizalmatlanság oka a többek között és főképen az, hogy Vákár az 1914. évben Gyergyószentmiklós város képviselőtestületi közgyűlésén a segélyezési és közlelmzési ügyekben a városi tanács támogatására alakított jóléti bizottságba beválasztván, ezen megbízását saját anyagi előnyére iparkodott kihasználni, amiért a város képviselőtestülete irányában határozatilag rosszalását és megbotránkozását fejezte ki, őt jegyzőkönyvileg megróttá s tőle ugy ezen, mint egyéb bizottságokbeli megbízását megvonta.

Az ügy aktáiból közöljük azokat, amelyek az ügy rövid ismertetéséhez szükségesek:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Gyergyószentmiklóson, 1915. március 22-én a polgármester előtt a Bukarestben beszerzendő tengerivásár tárgyában tartott értekezleten.

Jelen vannak alattirtak.

Megjelenik Gottlieb Géza és Atzberger Félix gyergyószentmiklósi kereskedők és jelentik, hogy a helybeli Jóléti bizottság utasítására eljárak Bukarestbe s ott sikerült a Campeanu Ilyés gyergyószentmiklósi gör. kath. esperes és Popescu Virgil bukaresti tanár közbenjárására 200 vagon tengerit biztosítani az ottani Népbanknál.

Ezen 200 vagon tengeri ára helyben Romániában circa 2000 korona volna vagonoként, amihez szállítási és egyéb költség címén vagononként 800 korona számítandó. Ehez hozzászámítandó még az árfolyamdifferentia.

Ebből a 200 vagonból 100 (egyszáz) vagon tengeri Gyergyószentmiklós város tulajdona lenne, 100 (egyszáz) vagon pedig a Campeanu Ilyés, Gottlieb Géza és Atzberger Félix urakéi, kik ezt a mennyiséget szintén közlelmzésre szánták a szomszédos vármegyék lakosága részére.

Az egész szállítmány Gyergyószentmiklós város címére lenne feladva és az irt 100 vagon felett Campeanu Ilyés esperes ur disponálna, míg a másik 100 vagon felett a városi Jóléti bizottság rendelkezik.

Mivel pedig a vételár az „Albina” banknál deponálendő, kötelesek Campeanu Ilyés és társai a pénzt a disponálendő mennyiségre akár az Albinánál letenni és azt igazolni, akár pedig ide a városhoz azonnal letenni, hogy a város a letéte akadálytalanul eszközölhesse.

Ha a pénz kellő időben letéve nem lesz, ugy ezen második 100 vagon — illetve annak nem biztosított része is a város tulajdonába es rendelkezésébe megy át.

Az átvételnél — amennyiben a pénz letéve — minden egyes küldemény megfelelendő, ugy hogy a küldemény fele a város részére Gyergyószentmiklósa — fele Campeanu Ilyés és t. disponálására a megjelölendő állomásra szállítandó azon megjegyzéssel, hogy ezen tengeri is közlelmzés céljára szolgál és a város neve alatt van rendeltetési helyére szállítva.

Gottlieb Géza, Atzberger Félix és Campeanu Ilyés költségeiket a vásár lebonyolítása után fogják beadni, melyeknek méltányos megtérítését a Jóléti bizottság garantálja.

Gyergyószentmiklós, 1915. március hó 22.

Orel Dezső s. k. polgármester. Merza Vilmos s. k. jóléti b. tag. Vákár P. Arthur s. k. jóléti b. tag. Campeanu Ilyés s. k. gk. esperes. Atzberger Félix s. k. Gottlieb Géza s. k.

Ezen jegyzőkönyvbéli megállapodás alapján Romániából 1915. évi július hó legelső napjain tényleg kukorica-szállítmány érkezett Gyergyószentmiklós város részére. A jóléti bizottság a kukorica szállítmányról betérjesztett számadásokat elfogadhatónak nem találta. A közönség közé kiszivárgott, hogy a számadások nincsenek rendben. A kukorica drágasága miatt élénk érdeklődéssel várta, hogy az elszámolás kérdése a város képviselőtestületi közgyűlése elé kerüljön. Oda is került s a képviselőtestület sem találta elfogadhatónak a számadást. Panamahirek jöttek forgalomba és ezért a képviselőtestület egy háromtagu bizottságot küldött ki az ügy kivizsgálására.

Ezen bizottság kihallgatta a többek közt Atzberger Félixet, akivel a fennebbi jegyzőkönyv szerint a jóléti bizottság három tagja: a polgármester, Merza Vilmos és Vákár P. Arthur a kukorica szállítása tekintetében a megállapodást megkötötték.

Atzberger Félix vallomásából közöljük a következő részletet:

„Számhámba 2. pont alatt közbenjárás jutalék címén felszámított 812 korona 60 fillérré

